

**Sextonde söndagen efter Trefaldighet, 2019-10-06 i S:t Peters kyrka
Predikan av Solveig Högberg**

Döden och livet

1 Kung 17:17-24

Upp 2:8-11

Luk 7:11-17

Vi har läst tre texter som handlar om död och liv.

Även om det är udda situationer som det berättas om, och även om det är berättelser som vi kanske inte omedelbart kan känna igen oss i eller ha erfarenhet av, så finns det ett gemensamt mönster, inte bara för de här texterna utan det är ett mönster som går igen i livet, också i våra liv.

Det uppdrag som jag gett mig för denna predika är att genom att se mer på berättelsernas sammanhang hitta fram till mönstret och se hur det kan appliceras på oss.

Det gemensamma för berättelserna är att de börjar med något levande; två levande söner och en levande församling.

Elia och änkans son, i Sarefat

I den gammaltestamentliga läsningen mötte vi Elia.

Elia var en profet som levde ungefär 870 år före vår tideräkning.

Elia utmanade Baals prästerna som alltså var avgudadyrkare, det hade varit många besvärliga turer för Elia, innan han, med Guds hjälp, till sist segrade.

Bland annat visade Gud att det får konsekvenser om man vägrar göra det rätta.

Det kom en torka över landet, bäckarna sinade, växterna vissnade.

(Detta får mig att fundera över vad vår tids klimat- och naturkatastrofer berättar om? Kan det finnas ett meddelande från Gud i det som sker? Inte för att allt som sker kommer från Gud, men när det sker så kan Gud tala till oss.)

Under den här svåra tiden så försåg Gud Elia på olika sätt med dryck och föda, men landets befolkning led.

Nu befinner sig Elia hos en änka i Sarefat, långt hemifrån, i ett helt annat område i Sidon.

Där möter Elia en kvinna som var ute och plockade pinnar för att, för sista gången, göra en måltid för sig och sin son, hennes mjöl och olja var sen helt slut. Den enda möjligheten för dem var att efter det att de ätit den sista måltiden lägga sig ner och vänta på döden.

Elia ser hur kvinnan har det och hör vad hon säger, ändå säger han till henne att innan hon bakar ett bröd och sig och sin son så ska hon baka till Elia.

I det korta perspektivet kan det se ut som en egoistisk uppmaning, men Elia hade en helhetssyn på tillvaron, därför kunde han säga att Gud lovade kvinnan att mjölet och olja inte skulle ta slut för henne innan den dag det återigen började regna.

Kvinnan gör som Elia ber henne.

Vilken tillit hon visar, att våga satsa allt hon hade och riskera att själv bli utan. Det hon gjorde visade att hon verkligen hade tillit till Gud.

Så händer det tragiska; kvinnans son dör ändå, och det är där vårt bibelavsnitt kommer in.

Kvinnan blir bestört och klandrar först sig själv och undrar vilken synd hon begått, sen lägger hon skulden på Elia eller egentligen på Gud.

Men allt tragisk som händer kan inte läggas på Gud.

Ändå ligger det för många nära till hands att fundera över hur en god Gud kan tillåta ondska? Det eviga teodicé-problemet!

Svaret på den frågan får vi inte, men däremot får vi ett svar på hur vi kan förhålla oss när sådana situationer och frågor uppstår: nämligen att ropa ut förtvivlan till Gud.

Elia tar sonen, vänder sig till Gud och så står det enkelt att Gud hörde Elias bön och pojken började andas.

Detta är den första berättelsen i Bibeln om att någon återvänder från döden. Gud ville inte denna tragedi, men han kunde vända det som hänt till något positivt.

”Allt som händer kommer inte ur Guds hand, men allt som händer vill han ta i sin hand.”

Änkans son i Nain

Om vi så går till berättelsen i Nya testamentet så möter vi en nästan identisk berättelse.

Det handlar återigen om en änka som mist sin ende son och nu är på väg för att begrava honom.

Båda kvinnorna var beroende av sina söner för att trygga sin ålderdom, eftersom de redan tidigare mist sina män.

Den stora fråga för dem var säkert: vem ska nu ta hand om mig, när jag varken har man eller söner?

Många följde med kvinnan, såg henne och sörjde tillsammans med henne.

Det var säkert betydelsefullt för henne. Men, trots det, var hon nu ensam, sörjande och förtvivlad.

På vägen mot graven möter begravningsföljet Jesus. Han hade redan gjort flera under, så det fanns säkert en förväntan när detta möte sker, kanske inte från den förtvivlade kvinnan, men från lärjungarna och från dem som följde henne.

Jesus fylls av medlidande med mamman, går fram till kistan och talar till sonen. Sonen sätter sig upp, han har fått livet tillbaka!

Det är ju helt unikt och fantastiskt men det fantastiska är också att folket runt omkring fattar vem de ska rikta sin tacksamhet till; ”Gud är här igen, Gud ser sitt folks behov!”

Man berättade sen för sin omgivning vad man fått vara med om och man gav Gud äran.

Två levande och omistliga söner som dör, men genom Guds kärlek, omsorg och nåd blir levande igen.

Församlingen i Smyrna

I Uppenbarelseboken kan vi läsa om hur Johannes skriver till sju församlingar som fanns i Asien i slutet av det första århundrandet. Smyrnaförsamlingen som vi läst om är en av dem.

Det var en församling som fått utstå mycket lidande. Det var en ganska ”dödstrött” församling.

Johannes berättar om att det inte är slut med det som de redan fått utstå, det kommer mera, några kommer att kastas i fängelse andra kommer att få utstå annat lidande, för att sättas på prov, av Djävulen.

Men prøvotiden kommer att vara begränsad. Förföljelsen varar inte för evigt! Gud uppmanar församlingen, genom Johannes, att inte ge upp, även om det skulle kosta dem livet. För döden har inte sista ordet. ”Var trogen!”

Återigen kanske vi klamrar oss fast vid frågan: Hur kan Gud tillåta? Om han nu visste att församlingen skulle förföljas, varför stoppade han det inte?

Återigen är det viktigt att vi påminner oss om att det inte är Gud som ger lidandet, men när det kommer så kan han använda det och vända det till något meningsfullt.

Medlemmarna i Smyrnaförsamlingen kunde möta sin framtid, vad den än skulle komma att innehålla, med självförtroende och tillit.

Oavsett vad som än hände hade de fått löftet om att de skulle återuppstå, bli levande igen, i det eviga livet, tack vare Jesu uppståndelse, det löftet kunde Johannes förmedla: ”lyssna bara till vad Anden säger.”

Mönstret

Vilket är då det genomgående mönstret som jag i börja sa skulle finnas både i dessa tre texter och i livet i allmänhet?

En del i mönstret är att det som ser ut som slutet inte är slutet, den ofrånkomliga döden har inte sista ordet.

Något har alltså hänt. Läget är inte längre hopplöst. Döden är inte längre vår fiende. Rubriken för denna söndag är ju döden och livet. Alltså döden först och sen livet. Normalt så tänker vi väl att det borde vara tvärtom, vi lever ju först och dör sen. Men Jesus kom och vände upp och ner på allting. Så länge vi lever här på jorden så lever vi med döden vid vår sida. Men det som vi kallar för döden är bara en övergång, en övergång till livet med stort L.

Nåden och livet har sista ordet!

En annan del av mönstret är att vi får liv för att förmedla liv!

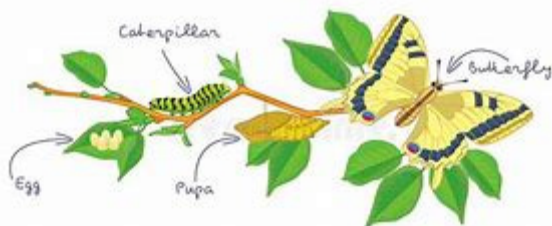
”Gud har besökt sitt folk” sa folket i Nain. Det var detta man berättade för alla som ville lyssna. Och Gud fortsätter att besöka sitt folk. Han gör det ofta oväntat, där vi minst anar det. Han besöker oss även idag, han besöker oss på olika sätt, inte minst genom brödet och vinet i nattvarden.

Låt oss släppa in honom i våra liv, han som har besekrat döden!

En tredje del av mönstret är att det som sker berättar om Gud som uppenbarar sig i Fader, Son och Ande.

En fjärde del av mönstret är den förvandling som vi genomgår. Död förutsätter liv – liv förutsätter död.

I veckans Veckobrev finns bilden av metamorfosen, den förvandling en fjäril genomgår för att bli det som den slutligen är ämnad att vara.



Ägg – larv – puppa – fjäril

Fyra stadier helt olika varandra, men det ena är inte mer värdefullt än det andra. Det ena är helt beroende av det andra för att bli till. För att det nästa stadiet ska bli levande förutsätts att det tidigare dött.

Vi kan ju tänka oss att någon säger till en larv: En dag ska du inte krypa här, utan du ska kunna flyga omkring och se livet ur ett helt annat perspektiv. Larven tror antagligen inte på orden.

Men vi vet att larven förvandlas till en puppa som så småningom spricker upp, och ut kommer en färgglad fjäril som kan flyga omkring och uppleva livet på ett helt annat sätt.

Budskapet till oss i detta är att vi inte får leva här på jorden för alltid. Men vi får alltid leva med Jesus, för alltid. Han förvandlar oss och tändar ett nytt liv i oss.

Döden är ofrånkomlig – men livet segrar!

